

A Fiatal Gazdák ügye végre vidékpolitikai kérdés és nem csak támogatás politika

- az AGRYA sajtóközleménye a Nemzeti Együtműködés Programjáról-

A Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetsége – AGRYA üdvözlí, hogy a Nemzeti Együtműködés Programja címet viselő kormány program a magyar mezőgazdaság és vidék megújulásának egyik kulcskérdéseként kezeli a generációs ügyeket és nem csak támogatás politikai kérdésnek tekinti azt, mint az előző kormány program.

A magyar vidéken a gazdák és köztük a fiatal gazdák szerepe jóval túlmutat az egyszerű mezőgazdasági termelésen. A gazdáknak komoly felelőssége van abban, hogy milyen minőségű élelmiszer kerül a fogyasztók asztalára, hogy meg tudjuk-e őrizni a természeti erőforrásainkat a jövő generációinak. Legalább ilyen fontosságú a gazdák helyi társadalomban betöltött szerepe hagyományos vidéki tevékenységet végző vállalkozóként, munkaadóként.

A családi gazdálkodói réteg helyzetének megerősítésével a falusi közösségek is megerősödhetnek és ezzel meg tudjuk őrizni kultúránk, hagyományaink egy részét.

Az előbbieket miatt nagy jelentőségűnek érezzük, hogy a mezőgazdaságot perspektivikus, a gazdáknak hosszú távon megélhetést biztosító ágazatként kezeli a Program. A világos víziók, a jövőkép ugyanis elengedhetetlen a magyar mezőgazdaság megújulásához, a generáció váltáshoz. Külön szeretnénk kiemelni, hogy a generáció váltás ügyét az előbbiektől eltérően nem egyszerűen támogatás politikai kérdésként kezeli a Program. Támogatjuk azt a megközelítést, miszerint egy erős, jövedelem biztonságot adó magyar mezőgazdaságban megtalálja helyét a fiatal generáció és ehhez csak egy eszköz a vidékfejlesztési támogatás.

Az EU csatlakozás óta jelentős növekedést csak a kisebb és közepes méretű családi gazdaságok tudtak elérni. Az EU területalapú támogatásokra vonatkozó statisztikai adatai szerint a birtok koncentráció nyertesei egyértelműen a családi gazdaságok voltak és nem a több ezer hektárt művelő társas vállalkozások. Ez a növekedés annak ellenére következett be, hogy az elmúlt időszak kormányzatai idején egyáltalán nem volt kiemelten, célzottan támogatott a családi gazdálkodói réteg. Ez is jól mutatja, hogy mekkora erő van a családi gazdálkodásban, az önálló és felelős gazdáknak.

A fiatal gazdák támogatását célzó intézkedés kétszeri meghirdetésének tapasztalataiból látható, hogy milyen tartalékok vannak, lehetnek a fiatal gazdálkodói rétegben. A kétszeri meghirdetésre összességében közel 9.000 fiatal adta be a támogatási kérelmét, akiknek egyharmada támogatásban is részesült. A támogatási forma sikere, népszerűsége miatt az AGRYA azt kéri a leendő agrárkormányzattól, hogy a későbbiekben felszabaduló vidékfejlesztési források egy részét újra a fiatal gazdák támogatására használja majd fel. Ezzel az intézkedéssel is bátoríthatók a fiatalok, hogy jövőjüket, egzisztenciájukat a mezőgazdaságban találják meg.

A Program külön foglalkozik a magyar termékekkel, azok hazai piaci pozícióival. Meglátásunk szerint jó pár ágazat (pl. állattenyésztés, kertészet) számára az élelmiszer fogyasztáson belül a hazai előállítású élelmiszerek arányának növelése lehet az egyik kitörési pont a jelenlegi nehéz helyzetből. E mellett a hazai élelmiszeripar helyzetét is nagyban befolyásolja, hogy hol készülnek azok a termékek, amelyeket a magyar fogyasztók megvásárolnak.

A helyi, közvetlen termékértékesítés támogatása segítheti a családi gazdaságok helyzetének stabilizálását. Reményeink szerint már rövid távon jóval nagyobb számban kapcsolódhatnak be a gazdák a helyi, térségi élelmiszer piacba.

A gazdák számára talán az egyik legfontosabb eleme a Programnak a bürokrácia visszaszorítása, az ügyfél központú, egyszerű, valóban szolgáltató közigazgatási rendszer megteremtése. Mindkét, a gazdák tevékenységét, napi működését alapjaiban meghatározó agrár közigazgatási szervezet – Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) és a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (MgSzH) – tevékenysége megérett a felülvizsgálatra. Bízunk benne, hogy az MgSzH a jövőben nagyobb sikereket ér majd el a silány minőségű élelmiszerek kiszűrésében, erősítve ezzel a magyar termékek piaci pozícióit.

Az MVH működési zavarai mára már elérték azt a pontot, amelyek komolyan befolyásolják az egyes gazdaságok fejlesztését, a versenyképességünk erősítését. Szinte nincs olyan támogatási forma, amelyet sikerülne ésszerű határidőn belül lezárni, a támogatási kérelmeket elbírálni. Ezek a késlekedések nem egy esetben a tervezett beruházások elmaradásához, jelentős csúszásához vezetnek. Az MVH ellenőrzési rendszere nem ritkán öncélú, túlbuzgó, túl akarja teljesíteni az EU jogszabályokban rögzített kereteket. Az új MVH-nak meg kellene találni azt az egyensúlyi pontot, ahol már megfelel a minimális EU elvárásoknak de még nem tesz felesleges adminisztratív terheket a gazdákra. Az látjuk, hogy ehhez teljes személetbeli, gondolkodásbeli váltás szükséges az MVH irányításában.

Budapest, 2010. május 23.

Dr. Mikula Lajos

ügyvezető elnök

Fiatalközvetítő Magyarországi Szövetsége - AGRYA